

Халқ сўзи

2020 йил — ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: info@xs.uz

2020 йил 14 октябрь, № 215 (7717)

Чоршанба

Сайтимизга ўтish учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

БИРЛИК, ҲАМЖИҲАТЛИК ВА МЕҲР-ОҚИБАТДА ҲИКМАТ КЎП

Давлатнинг давлатлиги, халқнинг халқлиги қийин пайтларда билинади. Афсуски, 2020 йил жуда оғир келди. Коронавирус балоси, у келтирган ижтимоий-иқтисодий инқироз етмаганидек, бир ҳафта ичида Бухоро ва Сирдарё вилоятларида табиий-техноген офатлар рўй берди.

Президент Шавкат Мирзиёев ик-кала жойга ҳам зудлик билан етиб бориб, вазиятни ўз назоратига олган эди. “Сабр қилиб, оғирликни елкамизга олиб, чидашимиз керак. Биронта хонадон, биронта одам эътиборсиз қолмайди”, деган эди Президент ўшанда.

Аввало, энг катта оғирликни давлатимиз раҳбари ўз зиммасига олди. Талафот оқибатларини бар-тараф этиб, ҳаётни тиклаш ишларига бош-қош бўлди. Бу эса жабр-дийдаларга кучли далда ва мадад бўлиб, бутун халқимиз бирлашди. Кимдир маблаг, кимдир меҳнати билан ёрдамга келди.

Сардоба сув омбори тўғони-нинг ёрилиши оқибатида 2 минг 211 та хонадон яроқсиз ва 2 минг 499 таси таъмирталаб ҳолатга келиб қолган эди. Давлатимиз раҳбари ўшанда бу аҳволни кўриб, вайрон бўлган маҳаллалар-ни нафакат олдинги ҳолатига қай-тариш, балки ундан-да яхши қилиш, ҳамманинг ҳаваси кела-диган масканга айлантиришга ваъда берган эди.

Шу мақсадда учта ҳудуд танла-ниб, 50 гектар майдонда 86 та 5 қаватли уй-жой барпо этилди. Хусусан, Сардоба тумани Дўстлик маҳалласида 37 та, Мирзаобод тумани Ҳақиқат маҳалласида 40 та ҳамда Навбахор маҳалласида 9 та уй-жой қурилди. Уларда жами 2 минг 640 хонадон бор.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Шавкат Мирзиёев ушбу бунёдкорлик ишлари билан та-нишиш мақсадида 13 октябрь куни яна Сирдарё вилоятига келди. Давлатимиз раҳбари дастлаб Мирзаобод туманидаги Ҳақиқат маҳалласига ташриф буюрди.

— Сув тошқини жуда кат-та талафот бўлди. Ҳам фо-жа оқибатларини барта-раф этиш, ҳам қисқа му-датда одамларни рози қилишимиз керак эди. Бун-га унча-мунча давлатнинг дош бериши ўзи бўлмайди. Ҳар бир одам билан гап-лашдик. Вазирликлар, ҳудудларни жалб қилиб, тежор иш ташкил этилди. Совуқ кунларга қолдирмас-дан, оилаларни уй билан таъминлашга эришдик. Энг катта масала — одамлар-нинг кўнглидаги ғашлик кет-ди, улар рози бўлди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Илгари бу жойлардаги кўп йи-ларда табиий газ йўқ эди. Энди газ, сув, электр энергияси ва бошқа коммуникациялар билан

таъминланган. Яна бир муҳим томони — янги уй эгаларининг аввалги ҳовлилари ҳам ўзларида қолди.

Давлатимиз раҳбари ўша қийин кунларда бутун халқимиз жипсла-шиб ҳаракат қилганига катта эъти-бор қаратди.

— Бутун мамлакатимиз-дан мутахассислар келди. Бу ерда Қорақалпоғистон ва ҳар бир вилоятнинг ўз кўча-си бор. Бирлашсак, меҳр-ли бўлсак, кўп ишларни амалга оширишимизга ҳамма инонади, — дея таъ-кидлади Шавкат Мирзиёев.

Кўп қаватли уйлар шинам, ҳов-лилари обод. Бу маҳалла Янги Ўзбекистон, деб номланган.

— Янги Ўзбекистон де-йилганида ҳам маъно бор. Агар халқимизга маъқул бўлса, бундай уйларни бошқа ҳудудларда, аҳоли зич шаҳарларда ҳам кура-миз. Ҳар бир мавзе ёнида иш ўринлари ҳам ташкил этамиз. Умуман олганда, куриш ва яшаш маданияти-миз ўзгариши керак, — деди Президент.

Янги мавзеда маҳалла гузари, дўкон, кутубхона, болалар майдон-чалари барпо этилган. Уйларга хиз-мат кўрсатувчи сервис компанияси ташкил қилинган.

Тураржойларни эксплуатация қилиш тизимини самарали йўлга қўйиш бўйича кўрсатмалар бе-рилди.

Давлатимиз раҳбари шундан сўнг Оқолтин туманидаги “Нурафшон орзу бўстони” фермер ҳўжалиги да-ласида бўлиб, пахта ҳосилини кўздан кечирди.

Бу ғўзаларни етиштиришнинг ўзи бўлгани йўқ. Сардоба сув омбори тошқини қишлоқ ҳўжалигига ҳам катта зарар етказган эди. Хусусан, Сардоба, Мирзаобод ва Оқолтин ту-манларидаги 20 минг гектарга яқин экин майдонини сув босганди.

Ҳосилни асраб қолш учун кўча-насослар ёрдамида сув қочирлиб, ер култивация ва чопиқ қилинди.

— Кластер ва манфаат-дорлик — Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалигининг кела-жаги. Илм-фан ва иннова-цияларни жорий этмай ту-риб, бу соҳани рақобатбар-дош қилиб бўлмайди, — деди Президент.

Мазкур кластер томонидан 2021-2022 йилларда амалга оши-риладиган лойиҳалар ҳақида маъ-лумот берилди. Хусусан, Оқолтин туманида йилга 30 минг тонна чи-гитни қайта ишлаш бўйича қиймати 4 миллион доллар ҳамда 50 минг тонна донни қайта ишлаш бўйича қиймати 5,8 миллион доллар бўлган лойиҳалар амалга оширилиши ре-жалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари Сирдарё вилоятининг Оқолтин туманидаги Янги Тошкент маҳалласини бориб кўрди.

Бу ерда 130 та коттеж таъмир-ланиб, коммуникация тармоқлари тикланган. Янги маҳалла гузари, савдо ва маиший хизмат шохоба-лари, кутубхона, спорт мажмуаси, ички йўллар қурилган.

Президент Шавкат Мирзиёев курилиш ва ободонлаштириш ишларини кўздан кечирди. Аҳоли билан суҳбатлашди.

— Бу ерга келганимда ва-зият жуда ачинарли эди. Бу менинг уйим, жигарларим, фарзандларим, деб юра-гимдан ўтказдим. Пул то-пиш, ташкил қилиш осон бўлгани йўқ. Худода шукр, ҳаммаси ортда қолди. Бу уйлар сизларга буюрсин. Энди бу ободликни асраб, яхши яшаб, яхши тўйлар қилинлар. Ўзи менинг энг катта мақсадим — ёшларни бахтли қўриш, — деди давлатимиз раҳбари.

Маҳаллада “Нафис либослар” тикувчилик корхонаси ҳам ташкил этилди. Унда 50 нафардан зиёд хо-тин-қизлар иш бошлади. Президент-миз улар билан суҳбатлашди.

— Хотин-қизларга эъти-борни янада кучайтирамиз. Аёлни рози қилосак, жам-ятимиз файзли бўлади, ҳамма режаларимизни амалга ошира оламиз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Корхона келгуси йили тўлиқ қув-ватта қичқач, йилга 500 минг дона махсулот ишлаб чиқарилади. Улар-нинг бир қисмини экспорт қилиш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари оилавий поликлиникага кириб, соғлиқни сақ-лаш ходимлари билан суҳбатлаш-ди. Тиббиёт билан спорт ҳамохан-

лигини қўнайтириб, одамларни соғлом турмуш тарзига одатлантириш, аҳолининг умрини узайтириш маса-лалари юзасидан сўз юритилди.

— Кўп юриш билан тўғри овқатланиш маданиятини йўлга қўйиб олсак, тиб-бётдаги 30 — 40 фоиз ма-салани ҳал қилган бўламиз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Бу борадаги таригботни кен-гайтириш, рағбатлантириш меҳа-нимларини ишлаб чиқиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Президент Шавкат Мирзиёев Сардоба туманидаги “Сардоба Оқсарой текстиль” корхонаси фао-лияти билан танишди.

“Oqsaroy klaster” масъулияти че-кланган жамият таркибидagi мазкур корхона йилга 3,5 миллион дол-ларлик тайёр мато ва кийимлар ишлаб чиқариш қувватига эга. Маҳ-сулотларни 100 фоиз экспорт қилиш мўлжалланган. Туркиядан замона-вий тикув машиналари ва энергия-тежамкор советиш тизими келти-риб ўрнатилган. Лойиҳанинг бирин-чи босқичида 500 та иш ўрни яратилган.

Давлатимиз раҳбари бу ерда фаолият бошлаган хотин-қизларни янги уй ва иш жойлари билан таб-риқлади.

— Фожиа юз берган кун-лари баъзи одамларда эр-танги кунга ишонч йўқолиб қолган эди. Бугун сизлар-нинг кўзингизда ишонч уч-қунларини кўриб турганим-дан хурсандим. Аёллар ишласа, кайфияти яхши бўлади. Аёлнинг кайфияти яхши бўлса, фарзандлари-нинг кайфияти, тарбияси яхши бўлади, оилада, жа-миятда муҳит ўзгаради. Шунинг учун хотин-қизлар-га иш ўринларини кўпайти-ришга ҳаракат қилаямиз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Шу ерда тўқимачилик махсулот-лари ишлаб чиқаришни кенгайти-риш, енгил саноатда қўшимча қиймат “занжири”ни яратиш бўйича лойиҳалар тақдимоти ўтказилди.

Давлатимиз раҳбари 15 май куни Сардоба туманида бўлганида Дўстлик маҳалласида янги уйлар қурилишига тамал тоши қўйган эди. Қисқа вақтда бу ерда 1 минг 480 хонадонли 37 та тураржой қуриб битказилди.

Президент Шавкат Мирзиёев бу галги ташрифи чоғида мазкур за-монавий мавзени кўздан кечирди.

Уйлар беш қаватли бўлиб, икки ва уч хонали квартиралардан ибо-рат. Тураржойларни қуришда энер-

гиятежамкор материаллардан фой-даланилган. Янги мавзеда барча коммуникация тармоқлари мавжуд. Маҳалла гузари, болалар майдон-чалари қурилиб, ҳудуд ободон-лаштирилган.

Хонадонлар тайёр ҳолда, тош-қиндан жабрланган оилаларга бе-пул топширилади. Олдин мазкур ма-ҳаллада яшаган Бахтиёр ва Қимматхон Мирзаевлар оиласига ҳам уч хонали квартира ажратилган.

Давлатимиз раҳбари ушбу хо-надонга кириб, шароитларни кўздан кечирди.

Президент Шавкат Мирзиёев Дўстлик маҳалласида сирдарёлик фаоллар, сув тошқинидан жабрлан-ган одамлар билан учрашди.

Давлатимиз раҳбари сўзининг аввалида вилоят аҳли билан шун-дай ободликда, ёруғ юз билан қўри-шиб турганидан хурсандлигини билдирди.

— Охирги беш ойда ҳам-мамиз синовдан ўтдик. Ҳамжиҳат бўлиб, матонат, меҳнат билан шароитни тикладик, янги уйлар, йўллар қурилди. Бугун бу ишларни кўриб, албатта, хурсанд бўлдим. Лекин менга энг катта куч, қувонч берган нарсa одамларнинг кайфияти бўлди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Сардоба сув омбори тўғони уй-жойлар, ижтимоий объектлар ва қишлоқ ҳўжалиги майдонларига кат-та зарар етказган эди. Ҳукумат ко-миссияси тузилиб, унинг оқибат-ларини бартараф этишга барча куч ва воситалар жалб қилинди. Сув босган маҳаллалар аҳолиси хавф-сиз ҳудудларга эвакуация қилиниб, бошпана ва озиқ-овқат билан таъ-минланди. Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Сув ҳўжалиги вазирли-ги, Мудофаа вазирлиги, ҳуқуқ-тар-тибот идоралари, қурилиш-таъмир-лаш ташкилотлари ва маҳаллий ҳокимликлар ўзарo мувофиқ ҳара-кат қилиб, турмуш шароитлари қисқа муддатда тикланди.

Учта янги мавзе барпо этилди. Боғча ва мактаблар, коллежлар ва соғлиқни сақлаш муассасаларида қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилди. Сув босган ҳудудлар буг-ун аввалгидан-да яхшиланиб, янги қиёфга эга бўлди.

— Халқимиз розилигини биринчи кундан асосий мақсадимиз, ширимиз этиб танлаганимиз. Қийин, лекин шунинг учун ишлаяп-миз. Сирдарёдаги қури-лишлар, ўзгаришлар шу билан чекланиб қолмайди, яна давом этади. Бунинг учун катта марралар бел-гилангиз, — деди Президент.

Учрашувда сув тошқинидан жабр кўрган Сардоба, Оқолтин ва Мир-заобод туманлари аҳолисининг яшаш шароитларини яхшилаш, уй-жойлар қуриш ва таъмирлаш, аҳоли саломатлигини ҳимоя қилиш, ин-фратузилма объектларини тиклаш, янги иш жойлари яратиш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳақида айтиб ўтилди.

Мутасадди вазирликлар вилоят фаолларига бу борада бажарилган ишлар ва режалаштирилган лойи-ҳалар ҳақида тақдимот қилди.

Учрашувда сўзга чиққанлар то-монидан юртимизда биронта инсон-ни, биронта ҳам оилани ҳар кан-дай фалокат ва муаммо қаршичи-да ёлғиз қолдирмаймиз, барча за-рур ёрдамни албатта кўрсатамиз, деган ҳолис, пок ва эзгу ният би-лан иш олиб борилгани, бунинг са-марасида кўзалган марраларга эришилгани таъкидланди. Хусусан, Президентимиз шахсан бош-қош бўлиб, уй-жойсиз қолган одамлар-ни ёгин-сочинли кунларга қолдир-масдан, бошпана билан таъмин-лаш учун катта ишлар амалга оши-рилгани қайд этилди.

Пандемия шароитига қарамас-дан, бугун Сирдарё вилоятида амалга оширилган бекёёс бунёд-корлик ишлари, халқимизнинг яратувчанлиги руҳи, бизнинг улуғ қудратимизни, нималарга қодир эканимизни яна бир бор намоён этди. Бу сирдарёликлар руҳини чексиз шод этиб, эртанги кунга, халқимиз фаровонлигига қаратилган ислохот-ларга ишончини мустаҳкамлади.

Шу билан давлатимиз раҳбари-нинг Сирдарё вилоятига сафари якунланди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Абдулазиз МУСАЕВ,
Матнозар ЭЛМУРОДОВ,
ЎЗА мухбирлари.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурати.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ ХИЗМАТИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда ўсимликлар карантин тизимини янги босқичга кўтариш, соҳага илм-фан янгиликлари, халқаро амалиёт ва рақамли технологияларни кенг жорий қилиш, қишлоқ ҳўжалиги махсулотлари экспорти ҳажми ва географиясини янада кенгайтириш, уларни етиштириш ва тайёрлаш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш мақсадида:

1. Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини давлат инспекцияси (кейинги ўринларда — Инспекция) тизимидаги Ўсимликлар карантини илмий марказни негизда **Ўсимликлар карантини илмий-тадқиқот маркази** (кейинги ўринларда — Марказ) ташкил этилсин.

Тошкент давлат аграр университетининг Термиз, Нукус ва Самарқанд филиалида ҳамда Андижон қишлоқ ҳўжалиги ва агротехнологиялар институтида Марказнинг **замонавий лабораторияларга эга бўлган минтакавий филиаллари** ташкил қилинсин.

2. Куйидагилар Марказ ва минтакавий филиалларнинг **асосий вазифалари этиб белгилансин:** республика ҳудудида катта иқтисодий зарар келтириши мумкин бўлган зарарли организмларнинг **фитосанитар хавф таҳлилин**и ўтказиш ва улар кириб келишининг олдини олишга қаратилган илмий асосланган фитосанитар чоралар ишлаб чиқиш;

карантиндаги ва бошқа хавфли зарарли организмлар **ўчоқларини йўқ қилиш ва улардан холи бўлган ҳудудларни белгилаш, улар тарқалишининг олдини олиш ҳамда уларга қарши курашиш** бўйича дастурларни ишлаб чиқиш;

карантин объектлари ва ўсимликларнинг бошқа **хавфли зарарли организмларини аниқлаш ва улар диагностикасининг экспресс-усулларини ҳамда уларга қарши курашишнинг услубларини** ишлаб чиқиш;

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ АҲОЛИНИ ТАДБИРКОРЛИККА ЖАЛБ ҚИЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Сўнгги йилларда аҳолининг кенг қатламни тадбиркорликка жалб қилиш ва уларнинг даромад манбаларини кенгайтиришга қаратилган “Хар бир оила — тадбиркор”, “Ёшлар — келажагимиз” ва бошқа ижтимоий дастурлар доирасида жами 13 триллион сўмдан зиёд имтиёзли кредитлар ажратилиб, 600 мингдан зиёд оилаларни қамраб олишга эришилди.

Мазкур дастурлар ҳудудларда аҳолининг тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиши, унинг турмуш тарзини яхшилаш ва иш билан бандчилигини ошириш учун туртки бўлиб хизмат қилмоқда.

Шу билан бирга, ортирилган таърибга ҳамда халқаро амалиёт комплекс ва ўзарo бир-бирини тўлдирувчи кредит олиш имкониятидан иборат бўлган яхлит тизимни шакллантиришни тақозo этмоқда.

Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш тизимини такомиллаштириш, камбағалликни қисқартириш ва тадбиркорликни ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ислохотларни изчил давом эттириш мақсадида:

1. Аҳолини, айниқса, ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш, микромолиялаш тизимини такомиллаштириш ҳамда тадбиркорликнинг давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қўйидаги асосий йўналишлари амалиётга жорий этилсин:

аҳолининг тадбиркорлик билан шуғулланишга қизиқиши ва манфаатдорлигини ошириш; аҳолида тадбиркорлик соҳасида зарурий кўникмаларни шакллантиришга қаратилган ўқитиш тизимини жорий этиш, мазкур жараёнга халқаро ташкилотлар, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва нодавлат таълим ташкилотларини кенг жалб қилиш;

тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган микрокредитлаш тизимини институционал жиҳатдан такомиллаштириш ва ривожлантириш;

аҳоли тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашга оид ижтимоий дастурларни иқтисодиётда амалга оширилаётган ислохотлар билан уйғун ва мувофиқлаштирилган ҳолда ишлаб чиқиш;

тадбиркорлик кўникмаси ва тажрибасига эга бўлган аҳолини ва бошқа кичик бизнес вакиллари салоҳиятини рўёбга чиқариш орқали улар фаолиятини кенгайтириш ва ривожлантиришга қаратилган **тўлақолини тизимини** яратиш;

тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бўйича **яхлит тизимни ташкил этиш ва ягона давлат ташкилоти томонидан амалга оширилишини ва мувофиқлаштириб борилишини** йўлга қўйиш.

2. Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Ёшлар ишлари агентлиги, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ва барча бўғиндаги ҳокимликлар ҳудудларда аҳолининг тадбиркорликка қизиқишини ва манфаатдорлигини оширишга қаратилган чора-тадбирларни амалга оширишни **ўзларининг асосий фаолият йўналишларидан бири сифатида белгиласин.**

Вазирлар Маҳкамаси **икки ой муддатда** тегишли вазирлик, идора ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан халқаро ва маҳаллий экспертларни жалб этган ҳолда аҳолининг тадбиркорликка қизиқиши, турмуш даражасини яхшилашга интилиши ва манфаатдорлик ҳиссини қўнайитиришга қаратилган мотивацион чора-тадбирлар дастурларининг тасдиқланишини таъминласин. Бунда муваффақиятли ёш тадбиркорлар ва таърибали бизнес вакиллариини жалб қилишга эътибор қаратилсин.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ ХИЗМАТИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланishi 1-бетда).

зарарли организмларнинг қишлоқ ҳўжалиги **махсулотларига таъсирини илмий жиҳатдан ўрганиш, уларни зарарсизлантиришнинг инновацион усулларини ишлаб чиқиш ва янги турдаги энтомофаглар** яратиш;

Инспекция ходимларига, тадбиркорлик субъектларининг агроном ҳамда энтомологларига **билим бериш, уларнинг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш**.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

а) **2021 йил 1 январдан бошлаб: хусусий сектор томонидан ташкил этилган, аккредитациядан ўтган карантин лабораториялари томонидан** экспортга юкланаётган мева-сабзавот махсулотларига ва бошқа материалларга **хулоса беришга рўхсат берилади**;

Инспекция томонидан экспортбоп мева-сабзавот махсулотлари етиштириш ва тайёрлаш билан шуғулланувчи **тадбиркорлик субъектларининг мутахассисларига** халқаро стандартлар ва импорт қилувчи давлатларнинг фитосанитар талаблари ҳақида билим бериб бориш бўйича **мунтазам равишда махсус ўқув курслари ташкил этилади**;

б) **2021 йил 1 апрелдан бошлаб** республика ҳудудига хорижий мамлакатлардан махсулотларни олиб кирган **транспорт воситалари** (самолётлар, темир йўл вагонлари ва контейнерлари, юк автомобилчалари) юкюналарини карантин назоратидан ўтказиш ва “детектор — хизмат ит”ларидан фойдаланиш ҳамда зарур ҳолларда **фумигация қилиш (зарарсизлантириш) тизими жорий қилинади**;

в) **2020 йил 1 ноябрдан бошлаб:**

экспортбоп қишлоқ ҳўжалиги **махсулотларини етиштириш, тайёрлаш ва қадқоклаш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларига** махсулотларни хорижий давлатлар фитосанитар талабларига мувофиқлаштириш, тегишли маслаҳатлар ва амалий ёрдам бериш учун **ўсимликлар карантини давлат инспекторлари бириктирилади**;

ўз ҳудудига аниқланган зарарли организмлар ҳамда фитосанитар дала назоратини ўтказиш тўғрисида Инспекцияга ихтиёрий мурожаат қилган ва уларнинг оқибатларини бартараф этган шахслар **маъмурий жавобгарликдан озод қилинади**.

4. Қўйидагилар:
2020 — 2023 йилларда Ўзбекистон Республикасида ўсимликлар карантини фаолиятини такомиллаштириш бўйича “Йўл харитаси” 1-иловага мувофиқ;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида 2020-2021 йилларда ташкил этиладиган ўсимликлар клиникалари, биолобаториялар ва қадқоклаш цехларининг прогноз кўрсаткичлари 2-иловага мувофиқ;

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини давлат инспекциясининг ташкилий тузилмаси 3-иловага мувофиқ;

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини давлат инспекцияси марказий аппаратининг тузилмаси 4-иловага мувофиқ;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ўсимликлар карантини давлат инспекцияларининг (кейинги ўринларда — ҳудудий инспекциялар) намунавий тузилмаси 5-иловага мувофиқ;

Ўсимликлар карантини ҳудудий инспекциялари ходимларининг сони 6-иловага мувофиқ;

автомобил йўлларига, темир йўл станциялари, аэропортлар, дарё порти ва ТИФ постларидаги ўсимликлар карантини бўйича чегара пунктлари ҳамда почтамтдаги пункт рўйхати 6а-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

5. Белгилансинки:

ушбу қарорнинг 1-иловасида белгиланган тадбирларни молиялаштириш Давлат бюджети маблағлари, Ўсимликлар карантини тизимини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади;

Инспекция раҳбари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларига 2020-2021 йилларда ташкил этиладиган ўсимликлар клиникалари, биолобаториялар ва қадқоклаш цехларининг ўз вақтида барпо этилиши ҳамда ишга туширилиши юзасидан шахсий жавобгарлик юкланади.

6. Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда Марказ ва унинг минтақавий филиаллари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида Ҳукумат қарори лойиҳасини қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

АҲОЛИНИ ТАДБИРКОРЛИККА ЖАЛБ ҚИЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланishi 1-бетда).

Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди мазкур бандда келтирилган тадбирларни амалга ошириш жараёнида нодавлат нотижорат ташкилотларининг фаол иштирокчини таъминласин;

Ёшлар ишлари агентлиги аҳолига ўзининг турмушини яхшилаш, касб-хўнар ва бизнес билан шуғулланиш орқали даромад топиш ҳамда уларга бундай фаолиятни йўлга қўйишнинг амалий жиҳатларини ўргатишга қаратилган **“қоучнинг” видео материаллар ва дарсликлар, мотивацион роликлар тайёрлаш** учун танлов асосида иктимодий бюртмалар жойлаштирсин;

3. **2020 йил 15 ноябрдан** бошлаб ёшлар ва хотин-қизларни касб-хўнар ва тадбиркорлик қўнқмаларига ўқитишни давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қуйидаги тартиби ўрнатилсин:

Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ва Бизнес ва тадбиркорлик олий мактаби томонидан маъқулланган дастурлар ва белгиланган талаблар асосида ташкил этилган ўқув курсларини тамомлаган ҳар бир битирувчи (ёшлар, хотин-қизлар) учун касб-хўнар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича нодавлат таълим ташкилотларига сарфланган харажатларнинг **70 фоизин, бироқ ҳар бир битирувчига 1 миллион сўмдан** ортиқ бўлмаган миқдори давлат томонидан компенсация қилинад;и

касб-хўнар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича нодавлат таълим ташкилотлари курсларини муваффақиятли тамомлаш, уларнинг сертификатини (кейинги ўринларда — махсус сертификат) олган шахсларга ўз бизнесини ташкил этиш учун мазкур қарорнинг 5-бандига мувофиқ микрокредит ажратилади.

4. Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги Бизнес ва тадбиркорлик олий мактаби билан биргаликда:

2020 йил 15 ноябрдан бошлаб аҳолини касб-хўнар ва тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотлари электрон реестрини шакллантириб борсин ва унинг ошқоралигини таъминласин;

2022 йил 1 январдан хорижий экспертлари жалб қилган ҳолда халқаро стандартлар, шу жумладан, Халқаро меҳнат ташкилоти ва бошқа халқаро ташкилотларнинг тадбиркорликка ўқитиш дастурлари ва тизими асосида **Тадбиркорликка ўқитишнинг ягона тизимини** ишга туширсин.

5. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра “Микрокредитбанк” АТБ томонидан нодавлат таълим ташкилотлари **махсус сертификатини олган:**

тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан, **ёшлар ва хотин-қизларга** ўз бизнесини ташкил этиш учун **33 миллион** сўмгача бўлган миқдордаги микрокредитлар таъминотсиз ажратилади;

микрофирма ва кичик қорхона таъсис этган шахсларга учинчи шахс кафилиги, сўғурта полислари, кредит ҳисобига сотиб олинётган мол-мулклар гарови, Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасининг кафилиги ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа таъминот турлари асосида **225 миллион сўмгача миқдорда микрокредитлар ажратилади**;

Бунда микрокредитлар 3 йил муддатгача 6 ойгача имтиёзли давр билан Марказий банкнинг асосий ставкасида ажратилади.

6. **Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси** ёшлар ва хотин-қизларни касб-хўнар ҳамда тадбиркорлик қўнқималарига ўқитиш орқали тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишни молиявий манба билан таъминлаш мақсадларига **100 миллион АҚШ доллари** эквивалентида маблағ ажратсин. Ушбу маблағларнинг:

9 миллион АҚШ доллари эквиваленти Тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига мазкур қарорнинг 3-банди иккинчи хатбошида назарда тутилган тадбирларни молиялаштириш учун бегараз асосда;

1 миллион АҚШ доллари эквиваленти Ёшлар ишлари агентлигига мазкур қарорнинг 2-бандида назарда тутилган тадбирларни молиялаштириш учун бегараз асосда;

Бунда, Марказ “Ўзагрокимёхмия” АЖ ҳузуридаги “Ўсимликларни химоя қилиш илмий-тадқиқот институти” МЧЖга қарашли Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Бобур кўчаси, 4-уй манзилида жойлаштирилиши назарда тутилсин.

7. Белгилаб қўйилсинки:

Марказ ва унинг минтақавий филиаллари ходимларига республика илмий-тадқиқот муассасалари ходимлари учун назарда тутилган меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш шартлари татбиқ этилади;

Марказ ва унинг минтақавий филиаллари фаолиятини молиявий таъминлаш **Давлат бюджети маблағлари, грантлар, бюджетдан ташқари маблағлар**, шунингдек, қонун ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа **манбалар ҳисобидан амалга оширилади**;

Марказ ва унинг минтақавий филиаллари фаолиятини молиялаштириш 2020 йилда Давлат бюджетидан Инспекцияга ажратилган маблағлар доирасида амалга оширилади ҳамда 2021 йилдан бошлаб бунинг учун Давлат бюджети параметрларида зарур маблағлар кўзда тутилади.

8. Ўсимликлар карантини илмий-тадқиқот маркази ва унинг минтақавий филиалларига бириктирилаётган муассасалар рўйхати 7-иловага мувофиқ тасдиқлансин. Бунда, ҳар бир муассаса катта иктисодий зарар келтириши мумкин бўлган зарарли организмларнинг фитосанитар ҳавф таҳлилини ўтказиш, қириб келишининг олдини олиш ва уларга қарши куралиш бўйича илмий асосланган чоралар ишлаб чиқиш учун мутахассисларни бириктиради.

9. Фанлар академияси Инновацион ривожланиш вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги ҳамда Инспекция билан биргаликда мазкур қарорга 7-иловада келтирилган муассасалар қрошида уруғлар, ўсимликлар, ўсимлик махсулотлари ва бошқа материалларни карантин текшируви ва экспертизадан ўтказиш бўйича карантин лабораторияларини ташкил қилсин. Бунда:

Инновацион ривожланиш вазирлиги илмий фаолиятга оид давлат дастурлари доирасидаги илмий лойиҳаларда уларнинг моддий-техника базасини янада такомиллаштиришга маблағлар йўналтирилиши;

Фанлар академияси Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги билан биргаликда илмий-тадқиқот институтлари ва Тошкент давлат аграр университетининг ходимлари лабораторияларга бириктирилишини ҳамда замонавий асбоб-ускуналарда ишлаш қўнқималарини шакллантириш учун хорижий стажировкалар ташкил этилишини таъминласин.

10. Инспекция ва Марказ вазифаларидан келиб чиқиб:

Илмий-тадқиқот институтлари қошидаги карантин лабораториялари томонидан амалга ошириладиган чора-тадбирлар режаси 8-иловага мувофиқ;

республикадаги биолобаториялар ва ўсимликлар клиникаларини тегишли илмий-тадиқот ва олий таълим муассасалари кафедраларига бириктириш жадавллари 9 ва 9а-иловаларга мувофиқ тасдиқлансин.

Бунда, биолобаториялар ва ўсимликлар клиникаларининг фаолиятини ҳар бир ҳудуднинг хусусиятлари ва тупроқ-иқлим шaroитларидан келиб чиқиб, **янги турдаги энтомофагларни қўлайтириш** ва махсулот етиштирувчиларга хизмат кўрсатиш бўйича **инновацион усулларни ишлаб чиқиш**, тегишли йўналишлар бўйича **ўсулвий ва амалий кўмак бериш орқали илмий-тадқиқот институтлари** ва олий таълим муассасалари кафедралари мувофиқлаштириб боради.

11. Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда:

Инспекциянинг ходимларига қўйиладиган малака талаблари асосида тегишли олий таълим муассасаларида ўтказиладиган 144 соатлик қисқа муддатли курсларни ишлаб чиқсин ҳамда **Ўсимликлар ва қишлоқ ҳўжалиги махсулотлари карантини** таълим йўналишининг ўзв режасини қайта кўриб чиқсин;

2021/2022 ўқув йилидан бошлаб Тошкент давлат аграр университетининг Нукус филиалида **Ўсимликлар ва қишлоқ ҳўжалиги махсулотлари карантини** таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлашни йўлга қўйсин;

Инспекциянинг ўрта бўғин кадрларига бўлган эҳтиёжидан келиб чиқиб, 2021/2022 ўқув йилидан бошлаб барча қишлоқ ҳўжалигига ихтисослашган профессионал таълим муассасаларида “Ўсимликлар химюаси лаборанти” ва “Ўсимликлар химюаси ва карантини агрономи” каби мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлашни йўлга қўйсин.

12. Инспекция:

а) қўйидагиларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин:

икки ой муддатда Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги,

Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги, Транспорт вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда тез бузиладиган мева-сабзавот махсулотлари экспортга юкланадиган жойларда зарур инфратузилма яратиш ва ускуналар билан жиҳозлаш бўйича тақлифларни;

2021 йил 1 июлга қадар Давлат божхона қўмитаси ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўсимликлар карантини чегара пунктларини республика ҳудудига олиб қирилаётган карантин остидаги махсулотларнинг тури бўйича ихтисослаштириш юзасидан тегишли қарор лойиҳасини;

икки ой муддатда “Ўзстандарт” агентлиги билан биргаликда хусусий сектор томонидан ташкил этилган, аккредитациядан ўтган карантин лабораториялари томонидан экспортга юкланаётган мева-махсулотларига хулоса бериш тартибин;

б) Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги билан биргаликда **Ўсимликлар карантини ва химюаси бўйича Халқаро конвенция** котибияти билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда 2020 — 2022 йилларда соҳадаги халқаро стандартларни миллий қонунчиликка босқичма-босқич уйғунлаштириш чораларини кўрсин;

в) **2021 йил 1 январга қадар** Давлат божхона қўмитаси ҳамда Аxbорот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда **“e-Fitouz”** автоматлаштирилган аxbорот тизимини “Ягона дарча” божхона аxbоротлаштирилган тизимига **интеграция** қилиш ишларини тўлиқ якунласин. Бунда:

Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги, Кадастр агентлиги, Гидрометеорология хизмати маркази тегишли равишда ўсимликлар ва ўсимлик махсулотлари етиштиридиган фермер ва деҳқон ҳўжаликлари, бог-тоқзорлар, аҳоли томоқчалари, об-ҳаво тўғрисидаги маълумотлар Инспекциянинг “e-Fitouz” автоматлаштирилган аxbорот тизимига мунтазам киритилиши учун уларни доимий равишда тақдим этиб борсин;

Аxbорот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда **2020 йил 1 декабрга қадар “e-Fitouz” автоматлаштирилган аxbорот тизими базасида “даладан экспортгача” бўлган занжирни** қамраб олувчи тизимни яратсин ва ишга туширсин;

карантиндаги ва экспортга салбий таъсир этувчи бошқа хавфли зарарли организмлар тарқалган ҳамда улардан ҳоли бўлган ҳудудларнинг электрон хариталари юритилишини жорий қилсин;

“даладан экспортгача” бўлган занжирда **“бар-код” тизимини** ишлаб чиқиш бўйича амалий чораларни кўрсин.

13. Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги Марказ ва унинг минтақавий филиаллари, илмий-тадқиқот институтлари ва Тошкент давлат аграр университетининг карантин лабораториялари барча зарур лаборатория усқуналари ва техник воситалар билан жиҳозланиши учун **икки ой муддатда 50 миллион АҚШ доллари миқдоридagi** грант маблағларини жалб қилиш чораларини кўрсин.

14. “Ўзстандарт” агентлиги карантин лабораториялари фаолиятини халқаро стандартларга мувофиқ ташкил этиш мақсадида Конвенциянинг лаборатория диагностикаси йўналишдаги стандартлари белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилишини таъминласин.

15. Кадастр агентлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Навоий ва Қашқадарё вилояти ҳокимликларининг 10-иловага мувофиқ биноларни ҳудудий инспекцияларга оператив бошқарув ҳуқуқи асосида бериш тўғрисидаги тақлифи маъқуллансин.

Бунда, “Ўзпахтасаноат” АЖ тизимидаги ташкилотларга тегишли бинолар қайта баҳоланган бозор қийматига Молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ ҳўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармаси ва Давлат бюджети олдидаги мавжуд қарздорликларни қисқартириш ҳисобига берилиши белгилансин.

16. Ушбу қарорда белгиланган чора-тадбирларнинг самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш мақсадида:

а) **Бош вазир ўринбосари Ш.Ғаниев бир hafta муддатда** ташкилий йиғилиш ўтказиб, масъул вазирлик, идора ва ҳокимликларнинг вазифаларини аниқ белгилаб берсин ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари томонидан ҳудудлар кесимида амалга ошириладиган чора-тадбирларнинг тасдиқланишини таъминласин;

б) **Инспекция (Эргашев):**

икки ой муддатда экспортбоп қишлоқ ҳўжалиги махсулотларини етиштириш, тайёрлаш ва қадқоклаш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларига **ўсимликлар карантини давлат инспекторлари бириктирилишини** таъминласин;

Халқ сўзи

2020 йил 14 октябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ ХИЗМАТИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

2020 йил якунига қадар экспорт қилинадиган маҳаллий қишлоқ ҳўжалиги махсулотлари учун халқаро фитосанитария сертификати берилиши, улар етиштирилган дала, бог ва томоққалар назорати натижасида бериладиган **ички фитосанитария сертификатини** жорий қилиш бўйича қарор лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

бир ой муддатда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси ва вилоятлар ҳокимлари билан биргаликда **2021 йил якунига қадар** кластерлар ҳудудида давлат-хусусий шериклик асосида биофабрика ташкил қилиш, уларда янги инновацион технологиялар асосида энтомофагларни қўлайтириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин;

2021 йил 1 январдан бошлаб Марказда экспортбоп махсулот етиштирувчи, тайёрловчи, сараловчи ва қадқловчи тадбиркорлик субъектларидаги **хамкорликни таъминловчи ходимларнинг** махсус ўқув курсларида ўқитилишини ташкил этсин;

олти ой муддатда Ташқи ишлар вазирлиги ҳамда Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги билан биргаликда республика манфаатларида келиб чиққан ҳолда **2020 — 2023 йиллар давомида** Озарбайжон, Қатар, Туркия, Латвия, Литва, Украина, Миср, Мўғулистон, Чили, Афғонистон Ислom Республикаси ва бошқа давлатларнинг ўсимликлар карантини соҳасидаги ваколатли органлари билан ҳамкорлик қилиш бўйича **икки томонлама битимлар тузилишини таъминласин**;

ҳар чоракда амалга оширилган ишлар юзасидан Вазирлар Маҳкамасига қадқор киритиб борсин;

в) **Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги (Ходжаев)** Инспекция билан биргаликда маҳаллий мева-сабзавотлар экспортига салбий таъсир кўрсатадиган карантиндаги ва бошқа хавфли организмларга қарши самарали курашни, улар тарқалишининг тезкор олдини олиш учун АҚШ, Европа Иттифоқи ва бошқа илгор давлатлар тажрибалирини ўрганиш натижалари асосида қўланиладиган **инновацион кимёвий препаратлар ва пестицидларнинг ўрнатилган тартибда рўхсат этилган рўйхатини** мунтазам равишда мувофиқлаштириб борсин;

г) **Ташқи ишлар вазирлиги (Арзиев)** мунтазам равишда хорижий давлатларнинг ваколатли органлари билан ўзаро келишувга эришиш орқали маҳаллий мева-сабзавот махсулотларининг **экспорт бозорларини кенгайтириш** бўйича зарур чора-тадбирларни амалга оширсин ва **хамкорлик қилиш бўйича икки томонлама битимлар тузишда ҳар томонлама кўмаклашсин**;

д) **Давлат божхона қўмитаси (Азимов)** ҳамда **Ички ишлар вазирлиги (Бобожонов)** Инспекция талабларидан келиб чиқиб, 2020 йил декабрдан бошлаб йилига **5 тадан ўсимликлар карантини соҳасидаги “детектор — хизмат ит”**лари ҳамда **5 нафардан кинологлар** тайёрлаб берилишини таъминласин;

е) **Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари:**

бир ой муддатда мазкур қарорга 2-иловада белгиланган прогноз кўрсаткичлари бўйича Инспекция ва “Ўзагрокимёхмия” АЖ билан келишилган ҳолда аниқ инвестициявий ва ижтимоий мажбуриятлари белгилаб, мақбул ер майдонлари “E-JRO AUKSION” савдо майдончасига қўйилишини таъминласин;

Инспекция билан биргаликда мева-сабзавот экспортёрлари билан уларда мавжуд муаммоларни аниқлаш ва тезкор бартараф қилиш мақсадида **ҳар чоракда камида бир марта семинар ва учрашувлар ўтказиш амалиётини йўлга қўйсин**.

17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 мартдаги “Ўсимликлар карантини бўйича давлат хизмати фаолиятининг самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3626-сон қарорининг 2, 3, 4 ва 8-бандлари ҳамда унга 1–6-иловалар ўз қучини йўқотган деб ҳисоблансин.

18. Инспекция манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин.

19. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчилари Р.А.Ғулямов, А.А.Абдувахитов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ш.М.Ғаниев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2020 йил 13 октябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

АҲОЛИНИ ТАДБИРКОРЛИККА ЖАЛБ ҚИЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛА

